

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 7C/265/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815213461
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danko Lauková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2016:3815213461.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Dankou Laukovou v právnej veci navrhovateľa U. P., nar. XX.X.XXXX, bytom A. X. č. XX, zast. JUDr. Gabriel Privitzer, advokát, ul. Hviezdoslavova č. 3, Prievidza proti odporkyni P. P., nar. X.X.XXXX, bytom A. X. č. XX, zast. JUDr. H. P., nar. XX.X.XXXX, bytom ul. W. č. XX, W., o rozvod manželstva, takto

r o z h o d o l :

Manželstvo účastníkov konania U. P., nar. XX.X.XXXX a P. P., rod. F., nar. X.X.XXXX uzavreté dňa X.XX.XXXX pred bývalým Miestnym národným výborom v Diviakoch nad Nitricou a zapísané v knihe manželstiev vo zväzku 1, ročník 1971, strana 177, por. č. 26 r o z v á d z a .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ návrhom zo dňa 4.8.2015, podaným prostredníctvom právneho zástupcu domáhal sa proti odporkyni rozvodu manželstva.

Návrh odôvodnil tým, že vzájomné vzťahy sú narušené a trvalo rozvrátené. Manželstvo si neplní svoj spoločenský účel. Okresný súd Prievidza rozsudkom č. k. 4C 131/2013-37 zo dňa 22.4.2014 návrh na rozvod manželstva, ktorý podal dňa 12.9.2013, zamietol. Spolužitie s odporkyňou však neobnovili, prestali spolu hospodáriť. Od mesiaca apríla 2014 sa stravuje v reštaurácii v Prievidzi „Pivnica u Floriána“, kde mu pripravujú jedlo, ktoré má doporučené z titulu ochorenia - celiakie. Z dôvodu neustálych hádok bol nútený osamostatniť sa. Uživa jednu izbu, ktorú si zamyká, aby do nej zabránil vstupu odporkyne. Dochádzalo k situáciám, že mu v izbe kontrolovala veci. Kuchyňu užívajú spoločne, kde však na tieto účely má svoje veci, od utierky až po riad. Perie si sám, alebo veci si nosí do čistiarne. Odporkyňa sa mu vyhráza, že si siahne na život, na rôznych lístočkoch v tejto súvislosti zanecháva odkazy. Vyvoláva slovné výmeny názorov, pri ktorých urobí krik a potom privolá hliadku polície. Podala opakovane na neho aj trestné oznámenie, vec bola postúpená na priestupkové konanie, ktoré bolo zastavené. Dňa 2.3.2015 na otázku príslušníka polície, z akého dôvodu ich volala odpovedala, že ho (navrhovateľa) chcela vystrašiť. Spočiatku manželstvo bolo usporiadaným zväzkom. Odporkyni neodporoval, pravidelne jej odovzdával peniaze, ktoré predstavovali jeho príjem. V ďalšom období, keď sa jej trochu vzoprel, nastala situácia, ktorá pretrváva doteraz. Uzavreli dohodu o platení inkasa, ktorú však odporkyňa nedodržiava. Kontaktuje sa s osobami z obce a zisťuje u nich, o čom sa s nimi rozprával. Dôsledkom toho je to, že sa mu vyhýbajú. S deťmi konzultuje situácie v ich (účastníkov konania) manželských vzťahoch. Stav, ktorý pretrváva je už pre neho neznesiteľný. Tiež sa dostavila k jeho ošetrojúcej lekárke, aby ho doporučila na psychiatrické vyšetrenie. Podľa jeho názoru tým sleduje, aby bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Pri konfliktných situáciách mu dala facky, čakala, že i on ju fyzicky napadne, čo ale neurobil. Z jeho strany k odporkyni zanikli pozitívne citové väzby. Rozvod nebude v rozpore so záujmami ich detí, lebo sú už plnoleté. Poukázal na ustanovenie § 23 ods. 1, ods. 2 Zákona o rodine.

Odporkyňa navrhla návrh zamietnuť. V písomnom vyjadrení uviedla, že je vykonštruovaný a navrhovateľ v ňom nepoukázal na skutočné príčiny svojho konania. Tieto spočívajú v nenaplnenom ciele, aby bolo zmenené súpisné číslo rodinného domu č. XXX, ktorý je vo vlastníctve syna W. P. a ďalej v absolútne vymyslenej predstave o snahe detí získať majetok v jeho výlučnom vlastníctve. V podstate sa stala rukojemníkom tejto situácie. Po skončení konania č. 4C 131/2013 sa navrhovateľ rozhodol ešte viac rozdeliť ich manželstvo. Začal užívať priestory situované na poschodí ich rodinného domu. S jeho konaním nesúhlasila, ale dospela k názoru, že mu v tom nedokáže zabrániť a rezignovala. Odmietla od nej prijímať akúkoľvek stravu, ktorú by mu pritom rada pripravila. Stravu si zabezpečuje v reštaurácii „Pivnica u Floriána“, za ktorým účelom musí trikrát týždenne vycestovať do Prievidze. Rovnako i oblečenie si nosí do čistiarne. Odmietla všetky jej snahy vyjsť mu v ústrety. Potvrdila, že privolala hliadku polície, k čomu ale došlo po zo strany navrhovateľa vyhrotených situáciách. Z jeho konania je zúfalá, lebo takto si život v dôchodkovom veku nepredstavovala. V priebehu spolužitia zabezpečovala starostlivosť o domácnosť, navrhovateľa a deti. V dôsledku toho poberá dôchodok len vo výške 270,- eur mesačne, ktorý jej nepostačuje na úhradu ani základných odôvodnených potrieb. Navrhovateľ však odmieta akékoľvek spoločné hospodárenie. Podľa potvrdenia Poštovej banky, a.s. zo dňa 22.7.2013 zostatok peňažných prostriedkov na jeho účte bol 5.703,71.- eur a ku dňu 18.12.2013 len 1.699,59.- eur. Predpokladá, že značné množstvo peňazí vynakladá na zbytočné sporové konania. S poukazom na jeho správanie, ktoré je zásadne odlišné než v predchádzajúcich desaťročiach, jeho zdravotný stav konzultovala s praktickou lekárkou. Má o neho strach, lebo nepriateľské správanie z jeho strany musí mať nejakú príčinu, a bez odborného vyšetrenia nie je možné vylúčiť i zdravotnú príčinu. Z jej pohľadu je zvláštne, že si vedie denník s realizovanými zápismi o absolútne každej veci počas príslušného dňa, vrátane pohybov jej osoby. Nesúhlasí s tvrdením navrhovateľa, že ich manželstvo je rozvrátené a nedokázalo by si už plniť svoj spoločenský účel. V prípade, ak sa podarí racionálne odstrániť príčiny súčasného stavu, manželstvo môže naďalej existovať. S poukazom na ich vek, nie je možné vylúčiť ani závažnú zmenu zdravotného stavu jedného z nich, ako manželov. Konanie navrhovateľa možno subsumovať pod možné príčiny - zlý psychický zdravotný stav a negatívne povahové vlastnosti, ktoré sa prejavili vo vyššom veku. Rozvod manželstva má pritom dôsledky aj na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva, keďže ani jeden z nich nedokáže vyrovnať finančné nároky druhého manžela. Návrh navrhovateľa predstavuje pomstu za to, že ako matka podporuje deti. Napriek všetkým negatívam, ktoré zažíva, vzhľadom na ich starobný vek a zhoršujúci sa zdravotný stav, zachovanie manželstva považuje za jediný rozumný stav.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, výsluchom svedka W. P., X. A., oboznámením sa so spisom č. k. 4C 131/2013, s priestupkovými spismi, so sobášnym listom, s pokladničnými dokladmi, s fotografiami, s „lístkami“ č. I. 21 spisu, s výpisom zo živnostenského registra, s poznámkami navrhovateľa, s vyjadrením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Nováky, s výpisom z LV č. XXX a LV č. XXX, k. ú. A. X., s písomným prehlásením Y. s podaním mediácia - vyjadrenie.

Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledujúci skutkový stav:

Účastníci konania uzavreli manželstvo dňa 6.10.1971 pred bývalým Miestnym národným výborom v Diviakoch nad Nitricou. U oboch ide o manželstvo prvé, účastníci sú národnosti slovenskej. Z ich manželstva pochádzajú tri plnoleté deti. Posledným spoločným bydliskom účastníkov sú A. Navrhovateľ návrhom zo dňa 12.9.2013, podaným prostredníctvom právneho zástupcu, v konaní vedenom na tunajšom súde č. 4C 131/2013 domáhal sa proti odporkyni rozvodu manželstva. Návrh odôvodnil tým, že manželstvo uzatvárali po trvaní trištvrté ročnej známosti, z dôvodu vzájomnej citovej náklonnosti. V priebehu spolužitia synovi W. daroval dom s pozemkom. S odporkyňou si následne riešili bytovú otázku výstavbou nového rodinného domu, na adrese ktorého majú posledné spoločné bydlisko. K zhoršeniu vzájomných vzťahov došlo v období posledných troch rokov. Dôvodom bolo správanie sa syna W. na stranu ktorého sa postavila i odporkyňa. Narušil sa tak vzťah i s ďalšími deťmi, ktoré sa mu citovo odcudzili. Uviedol, že odporkyňa vyvoláva neustále hádky, vyhráža sa mu, kontroluje a privoláva hliadku polície. Uvedené konanie malo za následok postupné odcudzovanie, oddelené bývanie. Odporkyňa naďalej vykonáva domáce práce a to upratuje, perie, žehlí a on platí inkaso, a tiež poplatky spojené s údržbou rodinného domu.

Z účastníckej výpovede navrhovateľa v konaní č. 4C 131/2013 vyplýva, že za príčinu narušených vzťahov účastníkov považoval to, že syn W. nesúhlasil, aby rodinný dom a prístavba mali rovnaké

súpisné číslo. Odporkyňa sa pritom i v iných záležitostiach postavila na jeho (syna) stranu, napr. riešenie otázky parkovania vozidla, odvetrania domu. Uviedol, že má výhrady aj proti tomu, že ho kontroluje, pozerá do tašky, peňaženky. Dobre bolo len vtedy, keď bol ticho, nenamietal a prispôboval sa jej. S odporkyňou sa spolu rozprávajú, napr. o politike, v skutočnosti však nemá potrebu komunikovať s ňou. V priebehu konania uviedol, že si nepraje, aby mu pri príležitosti sviatkov gratulovala a tiež, aby mu varila a prala. Na otázku súdu odpovedal, že k zlepšeniu partnerského vzťahu by mohlo dôjsť len za splnenia podmienky, že rodinný dom a prístavba budú mať rovnaké súpisné číslo. Chce, aby po jeho smrti tieto nehnuteľnosti mali jedného vlastníka. Na pojednávaní dňa 22.4.2014 uviedol, že si už jedlo pripravuje sám a s odporkyňou nekomunikuje.

Z účastníckej výpovede odporkyne v konaní č. 4C 131/2013 vyplýva, že po dobu 8 rokov navrhovateľovi nevadilo, aké súpisné číslo má dom, ktorý užíva syn W. s rodinou. K zmenám v jeho správaní začalo dochádzať po zistení ochorenia - celiakie. Adresoval jej výhrady, že ona titulom dedenia po rodičoch nenadobudla žiadny majetok a on so svojím urobí si poriadok. Nesúhlasila s tvrdením, že sa jej prispôboval, ale bolo to opačne. Podľa jej názoru ako manželia žijú normálne, ráno sa pozdravia, naraňajú, spravia si kávu, komunikujú spolu. Navrhovateľ je zásadový, ale na jeho povahu si už zvykla. Pokiaľ nevidí syna W., tak u nich doma je všetko v poriadku, obaja (navrhovateľ a syn) sú tvrdohlaví. Ako manžela ho má stále rada a život bez neho si nevie predstaviť. Uviedla, že v období medzi pojednávaniami zo dňa 1.4.2014 a zo dňa 22.4.2014 prestal konzumovať jedlo, ktoré mu pripravila.

V priebehu konania č. 4C 131/2013 súd účastníkom poskytol lehotu dvoch mesiacov, za účelom nápravy narušených manželských vzťahov, po uplynutí ktorej navrhovateľ naďalej trval na podanom návrhu o rozvod manželstva.

Zo svedeckej výpovede W. P. v konaní č. 4C 131/2013 vyplýva, že vzťahy medzi rodičmi boli veľmi dobré. V roku 1997 navrhovateľ previedol na neho dom s pozemkom, následne vykonal rekonštrukčné práce. V období pred tromi alebo štyrmi rokmi prišiel s požiadavkou, aby súpisné číslo domu, ktorý užíva malo rovnaké číslo ako dom účastníkov. Odôvodnil to tým, že to tak sľúbil rodičom. Spočiatku nesúhlasil, ale pre pokoj v rodine zmenu súpisného čísla zrealizoval. Navrhovateľa to však neuspokojilo. Preto si vybavil (svedok) navrátenie do pôvodného stavu. Navrhovateľ chcel, aby požiadal aj o zmenu údajov v občianskom preukaze, na čo nebol ochotný pristúpiť. Pred narušením vzťahov takéto správanie u neho nepoznal. Cíti, že ho nenávidí. Vo vzťahu účastníkov za dominantného partnera označil navrhovateľa. Podľa toho, ako svedok vnímal ich spolužitie, k náprave by mohlo dôjsť v prípade, ak by navrhovateľ ustúpil a nebol citovo chladný. Tiež má narušené vzťahy s dcérou, ktorá si našla o 15 rokov staršieho partnera, čo sa navrhovateľovi nepáčilo a zakázal členom rodiny ísť na jej svadbu, brat H. sa jej však zúčastnil. V poslednom období navrhovateľ odmieta komunikáciu s odporkyňou a tiež konzumovať jedlo, ktoré pripraví, ignoruje ju, čo ona ťažko znáša. Navrhovateľ si nepraje, aby sa jeho (svedka) deti hrali na dvore, musel si prenajať i pozemok, aby mal kde parkovať vozidlo. Slovné na neho útočí, rozkopal mu obrubníky. Privolal na neho (na navrhovateľa) aj hliadku polície, chcel, aby si uvedomil, že sú určité hranice, ktoré treba dodržiavať. V priebehu ďalšej svedeckej výpovede uviedol, že navrhovateľ sa na odporkyňu začal hnevať už keď ju jej súrodenci nevyplatili z dedičstva, potom nasledovalo vyhodenie sestry z domu.

Okresný súd Prievidza rozsudkom č. k. 4C 131/2013-37 zo dňa 22.4.2014 návrh o rozvod manželstva zamietol. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že v období posledných troch rokov vo vzťahu účastníkov rezonuje úsilie navrhovateľa dosiahnuť zmenu v označení súpisného čísla rodinného domu, v ktorom býva syn W. s rodinou. Pred podaním návrhu účastníci ešte spolu komunikovali, viedli intímny život, spoločne trávili Vianoce 2013, pričom na pojednávaní dňa 1.4.2014 už navrhovateľ uviedol, že večery trávi sám, raňajkujú len niekedy spoločne, nepraje si, aby mu varila a prala, odmietol aj jej pomoc v súvislosti s lekárskeym zákrokom, ktorý absolvoval. Spolu ešte komunikovali, ale odmietol od nej prijať gratuláciu k narodeninám. Na ďalšom určenom termíne pojednávania dňa 22.4.2014 už uviedol, že s ňou nekomunikuje. Súd uviedol, že to bol navrhovateľ, ktorý od mesiaca septembra 2013, kedy podal návrh o rozvod začal odmietať intímny život, a v priebehu súdneho konania rozhovory s odporkyňou a konzumáciu jedla, ktoré pripravila, vyzýval ju, aby mu neprala. Odporkyňa si pritom chcela plniť tieto manželské povinnosti, správanie navrhovateľa nepriaznivo vplývalo na jej psychický stav. Súd konštatoval, že v priebehu trvania manželského zväzku sa vyskytnú situácie, v súvislosti s ktorými je potrebné prijať vážne rozhodnutia. Požiadavka navrhovateľa zmeniť súpisné číslo pritom nie je existenčným rozhodnutím, na ktorom by mal trvať aj za cenu narušenia vzťahu k deťom a manželke.

Ak zachovanie manželstva stavia na presadení názoru vo veci, ktorá nie je pre existenciu rodiny a manželstva primárna, potom podľa názoru súdu správanie navrhovateľa, ktorý odmieta odporkyňu preto, že sa ho nezastala, je potrebné považovať za podceňovanie manželstva.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie navrhovateľ.

Krajský súd Trenčín rozsudkom č. k. 6Co 818/2014-55 zo dňa 28.10.2014 rozsudok okresného súdu potvrdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že nezodpovedá morálke a slušnosti, aby navrhovateľ trval na „jednom súpisom čísle“ na nehnuteľnostiach, namiesto toho, aby bol spokojný, že syn s rodinou aj s jeho prípadným pričinením, má zabezpečené slušné bývanie. Pre uvedenú okolnosť, aj podľa odvolacieho súdu, nebolo prípustné narúšať povinnosti, ktoré pre manželov vyplývajú zo zákona, navyše keď navrhovateľ nepreukázal, že by odporkyňa svojím správaním porušovala manželské povinnosti. Je to navrhovateľ, ktorý jej a blízkym osobám rôznymi schválnosťami znepríjemňuje život.

Z účastníckej výpovede navrhovateľa v predmetnom súdnom konaní (č. 7C 265/2015) vyplýva, že svoje potreby si zabezpečuje sám, stravuje sa v reštauračnom podniku „Pivnica u Floriána“, kde mu pripravujú bezlepkovú stravu, oblečenie si nosí do čistiarne. V spoločnom rodinnom dome užíva izbu, ktorú si zamyká. Došlo k situácii, že zámok našiel vytrhnutý a odporkyňa mu zobrala písomnosti, ktoré v izbe mal uložené. Na obdobie pol dňa mu zobrala aj mobilný telefón. Stravu, ktorú si prinesie a uloží do chladničky, mu kontroluje. Tiež mu v jeho taške prezerala osobné veci. Keď išiel do kostola, postavila sa ku dverám a odmietla ho pustiť. Proti jeho vôli mu chcela oprat' oblečenie. V priebehu spolužitia mu dala 3 až 5 faciek, naposledy dňa 25.2.2015. Adresuje mu vulgárne slová, a aj to, že je psychopat, tyran, a aby čušal a dával peniaze. Kontaktuje sa s jeho známymi a zisťuje obsah ich vzájomnej komunikácie. Znova sa dostavila k jeho ošetrovateľovi so žiadosťou, aby mu doporučili psychiatrické vyšetrenie. Lekárka - internistka sa ho opýtala, či by návrh na rozvod nezobral späť. Z psychického hľadiska sa cíti dobre, na správanie odporkyne agresívne nereaguje. Je kľudný, nedá sa vyprovokovať. Vníma to tak, že odporkyňa sa usiluje o to, aby bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Jeho city k nej, ako partnerke sú na nulovej úrovni, pre neho je to cudzí človek. Od doby predchádzajúceho konania uvažoval nad tým, či je možné niečo urobiť pre zlepšenie vzájomných vzťahov. Dospel k záveru, že hľadanie riešení je zbytočné. Ako manželia spolu nekomunikujú, a ak predsa len k tomu dôjde, skončí to slovnou výmenou názorov. Odporkyňa sa vyhráza, že si siahne na život, čím ho psychicky vydiera. Na hlavu mu vyliala čistiaci prostriedok. Po dobu troch rokov sa s ňou nezúčastňuje rodinných podujatí, netrúfajú spoločne ani Vianoce. Snaží sa byť (navrhovateľ) ako vzduch, t. j. zdržiavať sa vo svojej izbe, v pivnici, na záhrade, na kultúrnych alebo športových podujatiach. Otázku spoločného súpisného čísla už nerieši. Odporkyňa opakovane privolala hliadku polície, pred príslušníkmi ktorej sa vyjadrila, že ho chcela vystrašiť. O jej (odporkyne) osobe nemá čo pozitívne povedať. Vo vzťahu sa cíti podceňovaný, je zneužívaná jeho ľudská dôstojnosť, nechce byť ďalej držaný v tomto otroctve. Odstáhuje sa do garsónky, vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva chce riešiť vzájomnou dohodou.

Odporkyňa v účastníckej výpovedi uviedla, že v žiadnom prípade s rozvodom manželstva nesúhlasí. Navrhovateľa doopatrjuje, ale ak chce, nech ide bývať do garsónky. Podstata narušených vzťahov spočíva v neusporiadaných vzťahoch navrhovateľa a syna W. Navzájom podali na seba i trestné oznámenia. Cez súpisné číslo na rodinnom dome syna, hľadá na nej chyby. Je rozčúlená z toho, ako sa správa, a môže to byť i začiatok psychického ochorenia alebo prejavy povahy. Nakupuje si vo väčšom množstve rovnaké veci, vyjadril sa, že nebude obhospodarovať záhradu, chodí jej do skrine, zamyká si svoju izbu, keď ju stretne, tak ju pozdraví česť práci, o deťoch hovorí, že je to banda, stretáva sa s krčmárom, ktorý nie je pre neho dobrým vzorom, vyjadruje sa, že sa (členovia rodiny) rozťahujú na jeho mozoloch, označuje ju za bezdomovkyňu, keďže titulom dedenia po matke nenadobudla žiadny majetok. Požiadala aj o mediáciu JUDr. Y. X., podľa vyjadrenia ktorej s navrhovateľom sa nedá pracovať. Od predchádzajúceho konania sa snažila o zlepšenie vzájomných vzťahov i tak, že sa mu snažila prihovárať, nadviazať komunikáciu. Reagoval, že aby sa najskôr porozprávala s deťmi. Potvrdila, že navrhovateľovi dala facku, naposledy, keď mala ísť do kúpeľov (rok 2015). Dozvedel sa, že si zaplatila kúpeľný pobyt a v tejto súvislosti jej adresoval urážlivé slová. Následne pobyt zrušila. Tiež potvrdila, že si chodila do zošita pozerať jeho poznámky, to čo ju zaujalo si zapísala, prefotila alebo zapamätala. Do kostola ho odmietla pustiť s tým, že tam nechodia osoby, ktoré nedokážu odpúšťať. Kontaktovala sa s jeho lekárkami za účelom, aby našli spôsob, na základe ktorého by navrhovateľ absolvoval odborné vyšetrenia. Stalo sa, že mu nadávala do psychopatov, ale bolo to po tom, ako jej on nadával alebo ju opľul. V tejto súvislosti telefonovala aj Y. F. že teda aby sa prišiel pozrieť ako sa navrhovateľ správa, odmietol prísť. Vtedy

sa navrhovateľ dozvedel, že má ísť do kúpeľov. Následne privolala hliadku polície, ktorej príslušníci jej povedali, že ak si ako manželia nerozumejú, aby sa rozviedli. Keďže je zúfalá zanechala mu aj odkazy na rozlúčku. Mala myšlienky siahnúť si na život, ale rodina a kamarátky jej pomohli ich prekonať. Navrhovateľ sa dokáže sám o seba postarať, preto nie je dôvod, pre ktorý by mal byť pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Na pojednávaní dňa 7.6.2016 uviedla, že od doby predchádzajúceho pojednávania (9.2.2016) sa k otázke spoločného súpisného čísla nevyjadroval. Naďalej ho má rada a všetko mu odpustí.

Z predložených listinných dôkazov vyplýva, že navrhovateľ sa stravuje v reštauračnom podniku „Pivnica u Floriána“ a oblečenie si nosí do čistiarne. Na fotografiách sú zachytené niektoré zo situácií, ku ktorým sa účastníci konania vyjadrovali (vyložený zámok na dverách izby navrhovateľa, atď.). Na podaniach vyhotovených odporkyňou (č. I. 21) je uvedený: „fotka na parte, zbohom“, „pretiekol pohár vody, maj sa dobre“.

V písomnom podaní zo dňa 1.3.2015 Y. F. uviedol, že odporkyňa telefonovala jeho manželke, ktorá však bola odcestovaná. Keď sa jej opýtal, čo si praje, reagovala otázkou, že kto vyzradil navrhovateľovi, že ona ide na kúpeľnú liečbu. Sťažovala sa, že jej oplzlo nadával, aby mu (Y. F.) dohovoriť. Povedal jej, že má dosť svojich starostí a že ho to nezaujímá.

V písomnom podaní zo dňa 28.1.2016 vec: Mediácia - vyjadrenie, JUDr. Y. X. odporkyňa oznámila, že navrhovateľ dňa 17.3.2015 a následne W. P. prejavili záujem o riešenie ich sporu mediáciou. Mediácia sa však začína písomnou dohodou, k uzavretiu ktorej nedošlo.

Okresný úrad Prievidza, odbor všeobecnej vnútornej správy rozhodnutím č. OU-PD-OVVS-2015/004238-4 zo dňa 24.4.2015 S. C., nar. XXXX uznal vinným z priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, ktorého sa dopustil tým, že dňa 9.11.2014 po snahe ukončiť potýčku medzi navrhovateľom a jeho synom W., po tom čo ho navrhovateľ odstrčil, ho chytil za oblečenie pod krkom a povedal mu, že si voči nemu nebude dovoľovať.

Okresný úrad Prievidza, odbor všeobecnej vnútornej správy rozhodnutím č. OU-PD-OVVS-2015/008997-7 zo dňa 23.6.2015 konanie vo veci priestupku, ktorého sa mal dopustiť navrhovateľ tým, že dňa 5.2.2015 mal odporkyňa povedať vulgárne slová zastavil, nakoľko spáchanie skutku, o ktorom sa konalo mu ako obvinenému nebolo preukázané.

Okresný úrad Prievidza, odbor všeobecnej vnútornej správy rozhodnutím č. OU-PD-OVVS-2016/000515-5 zo dňa 28.1.2016 konanie vo veci priestupku, ktorého sa mal dopustiť navrhovateľ tým, že dňa 10.11.2015 sa odporkyňa mal vyhrážať, že uvidí, čo spraví, keď mu nevráti zošity a že aby do rána zdochla zastavil, nakoľko spáchanie skutku, o ktorom sa konalo mu ako obvinenému nebolo preukázané.

Okresný úrad Prievidza, odbor všeobecnej vnútornej správy rozhodnutím č. OU-PD-OVVS-2015/010200-7 zo dňa 23.6.2015 konanie proti priestupku, ktorého sa mal navrhovateľ dopustiť tým, že dňa 22.3.2015 mal odporkyňa čítať z rukou písaného lístka obvinenia a urážky, konkrétne: „Ty hnusná Mariša - klameš a tajíš, domnievam sa, že robíš u P. paholka za jedenie, možno aj tzv. inú pracovníčku, veď si atraktívna - náruživá, atď.“, zastavil, nakoľko spáchanie skutku, o ktorom sa konalo mu ako obvinenému nebolo preukázané.

Z výsluchu svedka W. P. vyplýva, že od doby skončenia predchádzajúceho konania, navrhovateľ odmieta s odporkyňou komunikovať, prijímať jedlo, ktoré pripraví. Vianočné sviatky síce trávili v spoločnom dome, ale každý zvlášť. Do domu č. s. XX má (svedok) zákaz vstupu. Cíti, že navrhovateľ ho znenávidel. Podľa jeho názoru dôvodom toho, že podal návrh na rozvod nie je len on (svedok). Titulom dedenia po matke odporkyňa do vlastníctva nenadobudla žiadny majetok. Navrhovateľ jej v tejto súvislosti adresoval slová, že z nej spraví chuderu. Od doby skončenia predchádzajúceho konania sa aj so sestrou snažil o nápravu narušených rodinných vzťahov. Uskutočnilo sa stretnutie, podmienkou bolo, že jeho predmetom nebude domová nehnuteľnosť. Prvé s čím navrhovateľ začal bol dom, tým sa stretnutie skončilo. Odporkyňa mu navrhovala, aby vyhľadal odbornú pomoc psychiatra, čo odmietol s tým, že je zdravý. Podľa toho, ako sa navrhovateľ správa, zrejme už nikoho nemá rád. Rovnaké, resp. podobné správanie má aj jeho druhá sestra. Poukázal na predložené fotografie, ktoré majú svedčiť o správaní sa navrhovateľa.

K predloženým fotografiám navrhovateľ uviedol, že pletivo na pozemku osadil z dôvodu, aby hydina nezhodnotila murivo, aby iné osoby neprechádzali krížom cez jeho pozemok, trávnik polial zakúpeným prípravkom za účelom regenerácie, obrubníky rozbil po tom, ako syna Branislava upozornil, aby ich z jeho pozemku odstránil. Ako vlastníka pozemku si na ňom môže umiestniť akékoľvek veci, a to i cinkulár.

Z výsluchu svedka X. A. vyplýva, že prevádzkuje miestne pohostinstvo. O spolužitie účastníkov sa nezaujíma. S navrhovateľom sa stretáva na turistických a kultúrno-spoločenských podujatiach. Témou ich vzájomných rozhovorov je šport, politika, kultúra. Navrhovateľ mu príležitostne poskytuje rady v súvislosti s opravami, ktoré plánuje zrealizovať. V poslednom období ho navštevuje odporkyňa, informuje ho o úrovni vzťahov s navrhovateľom. Snaží sa ju nepočúvať, aby tak nebol vtiahnutý do spolužitia účastníkov.

Podľa § 22 Zákona o rodine k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

Podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

Podľa § 23 ods. 2 Zákona o rodine súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode sa na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

Podľa § 23 ods. 3 Zákona o rodine súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinnosti manželov podľa § 18 a § 19.

Podľa § 154 ods. 1 O.s.p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 159 ods. 3 O.s.p., len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Hodnotením skutkového stavu veci dospel súd k právnemu záveru, že návrh je podaný dôvodne, preto mu vyhovel.

Napriek všestrannej ústavnej ochrane manželstva, ako jedinečného zväzku medzi mužom a ženou (čl. 41 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), či preferencii tohto inštitútu ako harmonického a predovšetkým trvalého spoločenstva, ktorého primárnym účelom je založenie rodiny a riadna výchova detí (čl. 1 a čl. 2 Základných zásad Zákona o rodine), zákonodarca v odôvodnených prípadoch vzniknutého vážneho, nenávratného a kvalifikovaného rozvratu medzi manželmi, umožňuje jeho zánik a teda netrvá na jeho bezpodmienečnom zachovaní.

Rozsudok súdu o zamietnutí návrhu o rozvod manželstva zakladá prekážku veci právoplatne rozhodnutej, len pokiaľ po tomto predchádzajúcom súdnom rozhodnutí nenastali nové skutočnosti, ktoré samy osebe alebo spolu so skutočnosťami, ktoré už boli predmetom predchádzajúceho konania, môžu byť podkladom pre záver o vážnom narušení a trvalom rozvrátení vzťahov (porovnaj Rc 31/1963).

Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka význam slova „nový“ je aj: nasledujúci po predchádzajúcom, iný ako doteraz.

Ako to už bolo uvedené v odôvodnení rozhodnutia, Okresný súd Prievidza rozsudkom č. k. 4C 131/2013-37 zo dňa 22.4.2014 návrh navrhovateľa o rozvod manželstva zamietol. Krajský súd Trenčín rozsudkom č. k. 6Co 818/2014-55 zo dňa 28.10.2014 rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil.

Rozsudok predstavuje meritórne rozhodnutie o veci samej.

Pravidlo obsiahnuté v ustanovení § 154 ods. 1 O.s.p. (Občiansky súdny poriadok) stanovuje, že pre súd je rozhodujúci stav (skutkový i právny) v čase vyhlásenia rozsudku.

Podľa § 213 ods. 1 O.s.p. odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odseku 2 až 7.

Odvolanie je konštruované ako opravný prostriedok bez možnosti prednášania nových skutočností a nových dôkazov (okrem niektorých zákonných výnimiek). Z ustanovenia § 213 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa.

Okresný súd Prievidza pri rozhodnutí vo veci samej č. k. 4C 131/2013 (v čase vyhlásenia rozsudku) vychádzal zo zisteného skutkového stavu, podľa ktorého v období posledných troch rokov v spoločnosti účastníkov rezonovalo úsilie navrhovateľa o dosiahnutie zmeny súpisného čísla u domovej nehnuteľnosti syna Branislava Mikulu, že v priebehu súdneho konania začal odmietať intímny život a komunikáciu s odporkyňou, konzumáciu jedla, ktoré pripravila, nechce, aby mu prala oblečenie. Súd konštatoval, že požiadavka navrhovateľa o zmenu súpisného čísla na rodinnom dome vo vlastníctve syna, nie je existenčným rozhodnutím, na ktorom by mal trvať aj za cenu narušenia vzťahu k deťom a odporkyni. Z tohto dôvodu návrh ako neopodstatnený zamietol.

Od doby rozhodnutia vo veci samej Okresným súdom Prievidza č. k. 4C 131/2013, účastníci manželské spoluzitie neobnovili. Navrhovateľ si svoje potreby zabezpečuje sám, stravuje sa v reštauračnom podniku „Pivnica u Floriána“, oblečenie si nosí do čistiarne. Izbu, ktorú v spoločnom rodinnom dome užíva, si zamyká. V priebehu dňa sa zdržiava v nej alebo v pivnici, počas sezóny na záhrade, na kultúrnych a športových podujatiach. S odporkyňou nekomunikuje, zo svojho života ju ako manželku natrvalo vylúčil, vníma ju ako cudziu osobu. Na jej výzvy o nápravu narušených vzťahov, nereaguje. Došlo aj ku konfliktným situáciám, pri ktorých účastníci použili slová, ktoré pôsobili ubližujúco. Odporkyňa v záujme záchrany manželstva pristúpila k prostriedkom, ktorými však nebol dosiahnutý pozitívny cieľ. Kontaktovala sa s tretími osobami za účelom, aby sa s navrhovateľom nestretávali alebo, aby mu dohovoreli. Opakovaným čítaním poznámok - údajov, ktoré si zapisoval do zošita, narušila jeho súkromie. Odmietla ho pustiť do kostola. Po predchádzajúcej slovnej výmene názorov o jej liečebnom pobyte, dala mu facku. Zanechávala mu odkazy na rozlúčku, s rôznymi textami. Opakovane na miesto samé bola privolaná hliadka polície, priestupky proti občianskemu spolunažívaniu riešil Obvodný úrad, odbor všeobecnej vnútornej správy Prievidza.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že od rozhodnutia súdu vo veci samej č. k. 4C 131/2013 uplynula doba viac ako dvoch rokov, počas ktorej v manželskom vzťahu účastníkov došlo aj ku skutočnostiam, ktoré nemohli byť posudzované v skoršom rozvodovom konaní, v čase vyhlásenia rozsudku. Konkrétne ide o skutočnosti, že navrhovateľ si stravu začal zabezpečovať v reštauračnom podniku, oblečenie nosiť do čistiarne, pozemky rozdeľovať pletivom, odstraňovať z nich veci, ktoré sú vo vlastníctve syna Branislava a členov jeho rodiny, o čom svedčia i predložené fotografie, trávenie vianočných sviatkov 2014, 2015 účastníkmi konania v spoločnom dome ale každý zvlášť, osadenie visiaceho zámku navrhovateľom na izbu, ktorú užíva, facka, ktorú v mesiaci februári 2015 pri incidente dostal od odporkyne, opakované čítanie z jej strany poznámok navrhovateľa a zanechávanie mu rôznych odkazov, riešenie priestupkov zo dňa 9.11.2014, 5.2.2015, 22.3.2015, 10.11.2015 odborom všeobecnej vnútornej správy, neúspešné riešenie sporu mediáciou.

S poukazom na uvedené zistenia, rozsudok Okresného súdu Prievidza č. k. 4C 131/2013-37 zo dňa 22.4.2014 o zamietnutí návrhu navrhovateľa o rozvod manželstva, pre konanie č. 7C 265/2015 nezakladá prekážku veci právoplatne rozhodnutej.

Ustanovenie hmotnoprávného predpisu (§ 23 Zák. o rodine) zakotvuje objektívny princíp rozvodu manželstva a zároveň vymedzuje podmienky pre rozvod. Manželstvo je možné rozviesť iba v odôvodnených prípadoch za splnenia podmienok, ktorými sú: a/ vážnosť narušenia vzťahov, b/ trvalosť rozvrátenia vzťahov, c/ pre existenciu tohto vážneho a trvalého rozvrátenia manželských vzťahov, manželstvo nemôže plniť svoj účel, t. j. vytvárať harmonické a trvalé životné spoločenstvo, d/ od manželov nemôže očakávať obnovenie spoluzitia, e/ rozvod nebude v rozpore so záujmami maloletých detí. Základným predpokladom pre zrušenie manželstva rozvodom je skutočnosť, že manželia alebo jeden z nich sa vo vzájomnom správaní neradia pravidlami ustanovenými v § 18 a § 19 Zákona o rodine, a že toto správanie so zreteľom na jeho dĺžku a intenzitu, spôsobuje vážny rozvrát medzi manželmi.

V manželstve účastníkov existuje vážny rozvrat, ktorý má intenzitu v trvalosti. Ich manželský zväzok nie je schopný plniť si svoj spoločenský účel. Po dobu viac ako dvoch rokov sa intímne nestýkajú, nevedú spoločnú domácnosť, bývajú oddelene v spoločnom rodinnom dome. Do popredia v tejto životnej etape vzťahu účastníkov, ktorí nie sú zaťažovaní starostlivosťou o maloleté deti, by mala vystupovať vzájomná podpora, pomoc, úcta a pozornosť jedného k druhému. V ich manželstve však nie je skutočná vyváženosť vzájomných vzťahov.

Od doby rozhodnutia súdu vo veci samej č. k. 4C 131/2013, ale ani od začatia predmetného súdneho konania č. 7C 265/2015 sa vzťahy účastníkov ani minimálne nezlepšili, práve naopak, ich rozvrat sa ešte prehĺbil. So zreteľom na jednoznačný slovný postoj navrhovateľa pred súdom ani nemožno očakávať, že spolužitie s odporkyňou niekedy obnovia. Tiež svojím správaním preukázal, že jeho rozhodnutie nežiť v spoločnom zväzku, je už trvalé.

Príčina narušenia vzťahu účastníkov pri posudzovaní skutočností, ktoré nastali po meritórnom rozhodnutí súdu vo veci č. k. 4C 131/2013 spolu so skutočnosťami, ktoré už boli predmetom uvedeného predchádzajúceho konania, spočíva v prvom rade na strane navrhovateľa, v jeho úsilí o dosiahnutie zmeny súpisného čísla rodinného domu syna W.. Potom ako neuspel v sebe si zadefinoval, že je to prekážka ďalšieho spolužitia s odporkyňou. Rozvrat manželstva, ako objektívny stav vzájomných vzťahov medzi účastníkmi, bol následne zavŕšený i konaním odporkyne, ktoré síce bolo motivované snahou udržať manželstvo, ale v konečnom dôsledku malo opačný efekt. U navrhovateľa vyvolávalo ešte väčšiu nevdôľu, cítil sa kontrolovaný, obmedzovaný i ponižovaný. Zasahovala do jeho súkromia, intimity, keď mu čítala jeho poznámky, kontaktovala sa s inými osobami s cieľom, aby mu dohovorili, prípadne sa s ním nestretávali. Faktom však je, že sa rozhodla aj pre postup, ktorým bolo možné dosiahnuť pozitívneho cieľa a to pre mediáciu, ktorej sa mal zúčastniť navrhovateľ a syn W. Je možné vysloviť predpoklad, že reparácia vzťahu medzi otcom a synom v podobe usporiadania ich vzťahu, by mala rovnaký vplyv i na vzťah účastníkov. Mediácia sa však nezačala.

Aj keď ustanovenie § 100 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku vyjadruje záujem celej spoločnosti na zachovaní rodiny založenej manželstvom ako miesta vzniku života, formovania osobnosti a charakteru človeka a osvojovania si základných životných hodnôt, čomu má pri rozhodovaní o rozvoze napomáhať aj súd, v prejednávanej veci nie je možné trvať na zachovaní manželstva, lebo si dlhodobo neplní ani jednu zo svojich základných funkcií. Nie je možné očakávať zlepšenie vzájomných vzťahov účastníkov, len na základe zamietnutia návrhu. Ako to už bolo uvedené, vzťahy účastníkov sa ani minimálne nezlepšili. Záujem odporkyne o zotrvanie v manželstve z dôvodu, že ju k navrhovateľovi stále viažu citové väzby, nemôže byť dôvodom, aby súd nútil navrhovateľa zotrvať vo vzťahu, ktorý je už neperspektívny. Na naplnenie účelu manželstva je potrebná snaha oboch strán, vzájomné pochopenie a citové zblíženie. Manželstvo je vzájomný zväzok dvoch ľudí. Tvrdenie odporkyne o možnosti obnovenia manželského spolužitia je len jej priáním, ktoré nemá oporu v skutočnom stave. Nie je zrejmé, akoby podľa nej mohlo dôjsť k obnoveniu spolužitia, keď navrhovateľ komunikáciu s ňou jednoznačne odmieta, vrátane párového stretnutia u odborníka. Ich manželstvo už dlhodobo nespĺňa žiaden z atribútov riadneho manželského zväzku, v zmysle ustanovenia § 18 a § 19 Zákona o rodine. Navrhovateľ sa o seba stará sám. Obnoviť manželské spolužitie na základe vôle (chcenia) len jedného z manželov, nie je možné. Predlžovanie situácie, keď navrhovateľ dôrazne odmieta obnoviť vzťah, nedáva reálny podklad k odstráneniu príčin a manželstvo je neudržateľné. Preto súd pristúpil k jeho rozvodu, boli splnené podmienky podľa § 23 Zákona o rodine, rozvrat vzťahov je kvalifikovaný.

Odporkyňa v priebehu konania poukazovala na to, že správanie navrhovateľa môže mať príčinu v jeho psychickom stave. Navrhovateľ v tejto súvislosti uviedol, že jeho psychický stav je v poriadku. Z výsledkov vykonaného dokazovania pritom vyplýva, že hospodári samostatne, zabezpečuje si svoje odôvodnené potreby, je autonómny v náležitostiach denného života, nevyžaduje žiadnu formu opatery. Na pojednávaní bol orientovaný v priestore i čase, otázkam súdu rozumel. V konaní, predmetom ktorého bol nárok o rozvod manželstva (nie o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony) nebolo zistené, že by trpel duševnou poruchou alebo chorobou, preto súd nepostupoval podľa § 29 ods. 2 O.s.p.. Faktom je, že navrhovateľ nedal súhlas, aby pre účely konania bola vyžiadaná lekárska správa o jeho zdravotnom stave, čo s poukazom na ustanovenie § 124 O.s.p. bolo potrebné rešpektovať. Ak súd, ako procesný prostriedok nariadi výsluch účastníka, je možné vynútiť iba jeho dostavenie sa na pojednávanie. Ak odmietne účastník pred súdom vypovedať, uvedie sa táto okolnosť bez ďalších opatrení do zápisnice. To isté platí, ak účastník odmietne absolvovať lekárske vyšetrenie, dať súdu súhlas s vyžiadanim správy od

lekára o zdravotnom stave, lebo je v rovnakom postavení ako pri svojej výpovedi pred súdom (porovnaj s. 893, s. 911 Drápal / Bureš a kolektív Občiansky soudní řád I.2009). Pre úplnosť súd udáva, že ak by aj navrhovateľ bol osobou so zdravotným psychickým postihnutím podľa čl. 4 a 5 Dohovoru o ľudských právach a biomedicíne, každý zásah do oblasti jeho zdravia by sa musel urobiť v súlade s príslušnými štandardmi a len pod podmienkou, ak by poskytol (navrhovateľ) slobodný a informovaný súhlas. Prípady, keď možno prevziať osobu do zdravotníckej starostlivosti alebo ju v nej držať bez jej súhlasu, sú definované prísne zákonom, a to § 191a a nasl. O.s.p., ktoré konanie prebieha v dvoch fázach: a/ v prvej dochádza príslušným súdom k verifikácii zákonnosti dôvodov prevzatia do ústavu, b/ v druhej fáze, po právoplatnosti rozhodnutia konanie pokračuje rozhodovaním o prípustnosti ďalšieho držania v ústave.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 144 veta prvá O.s.p..

Na rozvrate manželstva svojím správaním sa v prvom rade podieľal navrhovateľ (/konanie odporkyne bolo až následné), ktorý si aj uplatnil náhradu trov. Odporkyňa si pritom trovy neuplatnila. Preto o trovách súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia. Ako to už bolo uvedené v odôvodnení rozhodnutia, súd zisťoval či po rozhodnutí vo veci samej v konaní č. 4C 131/2013 nastali nové skutočnosti. V predmetnom konaní nemôže preskúmať rozsudok zo dňa 22.4.2014 z hľadiska príčin rozvratu vzťahu (ale musí z neho vychádzať), lebo by ho tak robil ničotným.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne, písomne, v troch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela, ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.